

09.04.2020

**ПРАКТИЧНА РОБОТА\_ЧАСТИНА 2**  
**ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА ТА СОБІВАРТІСТЬ ПРОДУКЦІЇ**

**Задача 1**

Визначте економію на умовно-постійних витратах у результаті збільшення обсягу виробництва, якщо собівартість товарної продукції в базисному році 250 тис.грн; питома вага умовно-постійних витрат 8 %; темпи приросту обсягу товарної продукції в планованому році в порівнянні з базисним 15 %, темпи приросту умовно-постійних витрат у зв'язку зі зростанням обсягу виробництва 1,2 %.

*Розв'язання*

1. Розмір умовно-постійних витрат у базисному році:

$$В_{пост_0} = 250 \times 0,08 = 20 \text{ тис.грн.}$$

2. Розрахунковий розмір умовно-постійних витрат на новий обсяг за незмінної частки умовно-постійних витрат:

$$В_{пост_1} = 20 \times (1 + 0,15) = 23 \text{ тис.грн.}$$

3. Планований розмір приросту умовно-постійних витрат:

$$\Delta В_{пост} = 20 \times 0,012 = 0,24 \text{ тис.грн.}$$

4. Економія на умовно-постійних витратах:

$$E = 23 - (20 + 0,24) = 2,76 \text{ тис.грн.}$$

**Задача 2**

Визначте зниження собівартості за рахунок використовуваних джерел індексним методом, якщо в звітному періоді в порівнянні з плановим норма витрат матеріалів знизилася на 5 % за незмінної ціни. Зростання обсягу виробництва складе 10 %, продуктивність праці зросте на 7 %, середня заробітна плата - на 3,5 %, а витрати по управлінню й обслуговуванню виробництва - на 3 %. Частка матеріальних витрат у собівартості продукції 0,6; заробітна плата з відрахуваннями - 20 %; витрати по управлінню - 12 %.

*Розв'язання*

1. Розмір індексів:

- за нормою витрат матеріалів  $1 - 0,05 = 0,95$ ;

- за ціною 1,0;

- за продуктивністю праці  $1,0 + 0,07 = 1,07$ ;

- за заробітною платою  $1,0 + 0,035 = 1,035$ ;
- по управлінню й організації  $1,0 + 0,03 = 1,03$ ;
- за збільшенням обсягу виробництва  $1 + 0,1 = 1,1$ .

2. Зниження собівартості за рахунок:

- зниження норми витрат матеріальних ресурсів:

$$C_m = (1 - 0,95 \times 1) \times 0,6 = 0,03 \text{ або } 3 \%$$

- збільшення продуктивності праці та заробітної плати:

$$C_{np} = (1 - \frac{1,035}{1,07}) \times 0,2 = 0,0065 \text{ або } 0,65 \%$$

- зростання витрат на управління й обслуговування:

$$C_{yn} = (1 - \frac{1,03}{1,1}) \times 0,12 = 0,0076 \text{ або } 0,76 \%$$

3. Загальне зниження собівартості продукції складе:

$$\Delta C = 3 + 0,65 + 0,76 = 4,41 \%$$

### Задача 3

Визначите економію на матеріальних витратах, якщо в плановому періоді норма витрати матеріалу на одиницю продукції склала 0,4 кг; ціна - 15 тис.грн/т, коефіцієнт використання матеріалу 0,8. Фактично витрати склали 0,4 кг; ціна зросла до 16 тис. грн/т, коефіцієнт використання матеріалу збільшився до 0,9. Річний обсяг виробництва продукції - 20 тис. шт.

#### Розв'язання

1. Матеріальні витрати на одиницю продукції:

- за планом

$$M_{в(п)} = 0,4 \times 15 / 1000 / 0,8 = 7,5 \text{ грн};$$

- фактично

$$M_{в(ф)} = 0,4 \times 16 / 1000 / 0,9 = 7,1 \text{ грн}.$$

2. Економія на річний обсяг виробництва складе:

$$E = (7,5 - 7,1) \times 20000 = 8 \text{ тис.грн}.$$

### Задача 4

Визначте економію на амортизаційних відрахуваннях, якщо вартість основних виробничих фондів 10 тис.грн; норма амортизації 10 %; річний обсяг виробництва 20 тис. шт.; 25 тис. шт.

#### Розв'язання

1. Перший метод:

- розмір річних амортизаційних відрахувань:

$$A = 10\,000 \times 0,1 = 1000 \text{ грн.}$$

- розмір амортизаційних відрахувань, що припадає на одиницю продукції:

$$A' = \frac{1000}{20000} = 0,05 \text{ грн.}$$

- економія на амортизаційні відрахування в результаті збільшення обсягу виробництва:

$$E = 0,05 \times (25\,000 - 20\,000) = 250 \text{ грн.}$$

2. Другий метод:

$$E = [10\,000 \times 0,1 (25\,000 - 20\,000)] / 20\,000 = 250 \text{ грн.}$$

### Задача 5

Визначте економію на умовно-постійних витратах, якщо собівартість товарної продукції 550 тис.грн, частка умовно-постійних витрат 0,5, річний обсяг виробництва в базисному році 50 тис. шт. У плановому періоді внаслідок упровадження плану організаційно-технічних заходів передбачається забезпечити додатковий обсяг виробництва за рахунок зростання продуктивності праці - 2 тис.шт., поліпшення використання основних виробничих фондів - 3 тис. шт. Приріст умовно-постійних витрат за планом 8,5 тис. грн.

#### Розв'язання

1. Розмір умовно-постійних витрат:

$$B_{\text{пост}} = 550 \times 0,5 = 275 \text{ тис.грн.}$$

2. Питомий розмір умовно-постійних витрат на одиницю продукції в базисному році:

$$B'_{\text{пост}} = \frac{275000}{50000} = 5,5 \text{ грн.}$$

3. Економія на умовно-постійних витратах у результаті:

а) підвищення продуктивності праці:

$$E_{\text{пп}} = 5,5 \times 2000 = 11 \text{ тис.грн.};$$

б) поліпшення використання основних виробничих фондів:

$$E_{\text{оф}} = 5,5 \times 3000 = 16,5 \text{ тис.грн.}$$

4. Загальна економія на умовно-постійних витратах:

$$E = 11,0 + 16,5 = 27,5 \text{ тис.грн.}$$

5. Економія при збільшенні вартості умовно-постійних витрат у плановому періоді:

$$E = 27,5 - 8,5 = 19 \text{ тис.грн.}$$